

SZCZYT POŁUDNIE-PÓŁNOC: TŁO I REZULTATY

(10 kwietnia)

[...] Celem planowanego Szczytu jest zakończenie konfrontacji rozpoczętej w okresie „zimnej wojny”, jak też doprowadzenie do pojednania i współpracy obu państw koreańskich, by położyć fundamenty pod pokojowe współżycie i ewentualne pokojowe zjednoczenie w dalszej przyszłości.

Prezydent Kim Dae-jung niezmiennie przyjmuje od lat 70., że obie strony nie powinny być nawzajem dla siebie wrogami, lecz partnerami w dziele budowania wspólnego dobrobytu i dążenia do zjednoczenia. Głosił to już jako opozycyjny kandydat na prezydenta. Od czasu gdy objął on władzę nasz rząd urzeczywistnia taką politykę zaangażowania wobec Północy, co zaczęto tam doceniać [...] Dzięki prowadzonej przez nasz rząd stałej pomocy humanitarnej [dla Północy dotkniętej klęskami], wymianie wizyt na płaszczyźnie prywatnej oraz współpracy z Północą, nastąpiło znaczne ożywienie wizyt i wymiany handlowej. Przykładem mogą być Projekt Turystyczny Góry Kumgang oraz wymiana ekip sportowych.

Łącznie w ciągu dwu lat, od objęcia władzy przez obecny rząd, Północ odwiedziło 9600 rozmaitych przedstawicieli Południa, podczas gdy w ciągu 9 poprzednich lat pojechały tam tylko 2582 osoby. Do 7 kwietnia tego roku zorganizowano 430 grupy wycieczkowe w rejon Góry Kumgang, liczące łącznie 210 tysięcy osób. W 1999 roku wymiana handlowa między obydwojema państwami koreańskimi wyniosła 333,43 mln USD [...] Według danych z końca 1999 roku z Północą handlowało 581 firm.

[...] Dojrzały zatem warunki do zorganizowania spotkania przywódców Korei Południowej i Północnej.

Od czasu rozpoczęcia działań mających na celu demontaż pozostałości zimnej wojny na Półwyspie Koreańskim, dzięki trójstronnej współpracy Republiki Korei, USA i Japonii, prowadzona przez nasz rząd polityka pokoju, pojednania i współpracy z Północą zyskała ogromne poparcie na arenie międzynarodowej.

Obecny rząd, w odróżnieniu od poprzednich gabinetów, zachęca za przyjaźnione kraje, takie jak Stany Zjednoczone i Japonia, do zacieśniania stosunków z Koreą Północną, by kraj ten mógł stać się odpowiedzialnym członkiem wspólnoty międzynarodowej.

Obecnie także Korea Północna aktywnie działa na rzecz poprawy stosunków z USA, Japonią, Australią, Kanadą i Unią Europejską. Na początku 2000 roku Phenian nawiązał stosunki dyplomatyczne z Włochami. Te zmiany [w stosunkach międzynarodowych] mają duży wpływ na tworzenie atmosfery sprzyjającej poprawie stosunków między obu państwami koreańskimi.

Zgodnie z duchem swej polityki zaangażowania Prezydent Kim Dae-jung wielokrotnie i przy różnych okazjach wzywał do zorganizowania spotkania przywódców Południa i Północy [...]

Zadeklarowana obecnie zgoda Phenianu na zorganizowanie takiego spotkania świadczy, że Korea Północna zrozumiała ciągle powtarzane wezwania Prezydenta do zwołania Szczytu i pozytywnie odpowiedziała na nie, w tym na Deklarację Berlińską z 9 marca. Deklaracja ta wyrażała nasze życzenie, by doprowadzić do zwrotu w stosunkach między obu państwami koreańskimi. Dla takiego porozumienia należy dążyć do rozszerzenia dotychczasowej współpracy sektora prywatnego z Północą na sferę państwową dla stworzenia odpowiedniej „infrastruktury społecznej” na Północy i niezbędnej bazy instytucjonalnej dla współpracy gospodarczej na szeroką skalę [...]

Reagując na Deklarację Berlińską władze Północy zasygnalizowały gotowość doprowadzenia do spotkania na szczycie. Wkrótce po tym, 17 marca, doszło do pierwszego kontaktu w Szanghaju. Później obie strony odbyły kilka rund spotkań w Pekinie, które ostatecznie doprowadziły do podpisania 8 kwietnia porozumienia o spotkaniu na szczycie.

Prezydent wyznaczył Pana Park Ji-wona, Ministra Kultury i Turystyki, na przewodniczącego delegacji południowokoreańskiej prowadzącej te tajne rokowania.

(26 września)

[...] Minęły już 3 miesiące od czasu gdy z głębokim wzruszeniem oglądałem przyłot Prezydenta na lotnisko w Phenianie dla udziału w historycznym Szczycie Północ-Południe. Po 50 latach od czasu podziału kraju, stworzył on szansę na rozpoczęcie nowej ery pojednania i współpracy, zamykając zarazem okres stosunków naznaczonych konfliktami. Było to wydarzenie historyczne, relacjonowane [przez dziennikarzy] całemu światu i 70-milionowemu narodowi koreańskiemu [...]

Szczyt odbył się dzięki historycznym decyzjom prezydenta Kim Dae-junga i przewodniczącego Kim Jong-ila. Było to możliwe w ramach uzgodnienia, że patrzenie w przyszłość, a nie w przeszłość, jak też pokój, pojednanie oraz współpraca są niezbędne dla interesów narodu.

Na Półwyspie Koreańskim dojrzała bowiem pokojowa atmosfera, a na świecie zatriumfował nurt wychodzenia z okresu zimnej wojny. Po dziesięciu latach od jej faktycznego zakończenia, społeczność międzynarodowa, łącznie z czterema państwami wokół Półwyspu Koreańskiego [to jest USA, Japonia, Chinami i Rosją], oczekiwała trwałego pokoju i stabilizacji [w świecie] i nawiązania dialogu Południe-Północ na Półwyspie Koreańskim.

Następnym czynnikiem było pozytywne nastawienie Północy wobec polityki Południa, prowadzącej do pojednania i współpracy obu państw.

Północ zaczęła rozumieć tę politykę i żywić zaufanie wobec rządu na Południu, który prowadzi ją od samego początku swego istnienia. To właśnie umożliwiło zorganizowanie Szczytu i podpisanie wspólnej deklaracji Południe-Północ [...]

Szerokie poparcie międzynarodowe dla naszej polityki wobec Północy doprowadziło ostatecznie do zmiany stanowiska Korei Północnej.

Szczyt w Phenianie obejmował intensywne rozmowy, prowadzone przez 11 godzin przez prezydenta Kim Dae-junga i przewodniczącego Kim Jong-ila. W wyniku rozmów powstała 5-punktowa wspólna deklaracja Południa i Północy. Deklaracja ta jest nieco inna niż dotychczasowe porozumienia, gdyż mówi ona przede wszystkim o realizacji łatwych do wykonania dla obu stron projektów współpracy. Dzięki temu przez ostatnie trzy miesiące zrobiono duże postępy.

Tak, jak to zapisano we wspólnej deklaracji, 15 sierpnia doszło do wzajemnych odwiedzin członków rozdzielonych od wojny rodzin. [...] W telewizji CNN i innych stacjach zobaczyć można było moment spotkania rodziców i dzieci czy rodzeństwa po 50 latach rozłąki. To spotkanie miało ograniczony wymiar, ponieważ dotyczyło tylko 200 osób, po 100 z każdej strony, spośród 10 milionów osób z rodzin rozdzielonych. Obie strony zgodziły się na zorganizowanie drugiego spotkania jeszcze w tym roku i od listopada bieżącego roku, na wymianę listów między podzielnymi rodzinami (dotychczas brak bowiem między obydwojma państwami normalnej łączności pocztowej — red.).

Szczegóły, dotyczące tematów uzgodnionych we wspólnej deklaracji, dyskutowane są w czasie spotkań ministerialnych między obu państwami. Niektóre punkty wymiany w dziedzinie społecznej, kulturalnej i sportowej, takie jak otwarcie biura łącznikowego, wizyta w Korei Północnej szefa mediów z Południa, wspólny koncert „obu Korei” w Filharmonii z okazji Święta Niepodległości i wspólny przemarsz na otwarciu Olimpiady w Sydney, zostały już zrealizowane. 18 września Korea Południowa rozpoczęła budowę pierwszego połączenia kolejowego, do którego budowy przystąpi też wkrótce Korea Północna ze swojej strony. Obecnie trwają negocjacje na temat stworzenia systemu prawnego, niezbędnego do prowadzenia szerokiej wymiany gospodarczej. Dotyczy to, na przykład, umowy o gwarancjach dla inwestycji, unikaniu podwójnego opodatkowania, itp. Ostatnio obie strony uzgodniły również realizację niezadługo rewizyty przewodniczącego Kim Jong-ila w Seulu. Od wczoraj do dziś (to jest od 25 do 26 września 2000 r. — red.) odbywało się spotkanie ministrów obrony narodowej, które jest ważnym krokiem w kierunku zmniejszenia napięcia.

[Ambasador Oh Jung Il informację tę uzupełnił przy autoryzacji tekstu o inne wydarzenia już zrealizowane i planowane na 2000 rok:

- 20.09 — Drugie spotkanie organizacji Czerwonego Krzyża (w Górach Diamentowych).
- 25–26.09 — Spotkanie robocze w dziedzinie gospodarki na szczuble wiceministrów (Seul).
- 25–26.09 — Spotkanie ministrów obrony narodowej (Cheju).
- 27–30.09 — Trzecie spotkanie ministerialne obu Korei (Cheju).
- przełom września i października: — Zwiedzanie Baekdu i Hanra (po 100 osób z każdej strony).
- październik: — wizyta na Południu 15-osobowej delegacji gospodarczej z Północy.
- 2–4.11 — Druga wymiana odwiedzin rodzin rozdzielonych (po 100 osób).
- 5–7.12 — Trzecia wymiana odwiedzin rodzin rozdzielonych (po 100 osób).
- 13–15.12 — Trzecie spotkanie organizacji Czerwonego Krzyża w Górach Diamentowych].

Według mojej opinii, Szczyt Południe — Północ ma zatem wielkie znaczenie. Był on okazją do sprawdzenia chęci osiągnięcia pokoju, pojednania i współpracy obu Korei na szczuble głów państwa. Sądzę więc, że porozumienie osiągnięte między nimi ma inny charakter niż wszystkie inne wcześniejsze próby porozumienia. Przede wszystkim dotyczy możliwości jego realizacji. [Wcześniejsze, na znacznie niższych szczeblach, dawały ograniczone rezultaty albo nawet nie były wykonywane — red.]. Można to było zaobserwować już podczas dyskusji o sposobach realizacji tego porozumienia, ponieważ strona północna podchodzi do tego aktywnie i konstruktywnie, inaczej niż to było dawniej.

Z okazji czerwcowego szczytu obie Koree zaczęły zatem aktywnie rozwiązywać problemy Półwyspu Koreańskiego. Jako bezpośrednio zainteresowane, obie strony wspólnie przyjęły politykę porozumienia i dążenia do zakończenia zimnej wojny na Półwyspie Koreańskim, poprzez redukcję zagrożenia z drugiej strony, a zarazem budowy stosunków zaufania.

Ponadto, głowy obu państw przyznały, że wizje zjednoczenia Korei, przyjmowane przez każdą ze stron, zawierają wspólne elementy i w przyszłości będą one starały się dążyć do zjednoczenia obierając ten sam kierunek. Jednocześnie uważam, że ten szczyt ma duże znaczenie, gdyż traktuje różne sprawy pragmatycznie. Uzgodniono, na przykład, różne konkretne posunięcia, jak rozwój wymiany handlowej i współpracy w wielu dziedzinach, jak też kwestię odwiedzin rozdzielonych rodzin.

Oczekuje się, że szczyt wniesie duży wkład w złagodzenie napięcia i umocnienie pokoju nie tylko na Półwyspie Koreańskim, ale także w Azji Wschodniej i na całym świecie. Podczas szczytu G-8 w Osace, biorące w nim udział państwa oczekujące realizacji porozumienia zawartego przez przywódców obu państw koreańskich, jak też pozytywnego rozwoju sytuacji

na Półwyspie Koreańskim, 21 lipca uchwały — w trybie wyjątkowym — Specjalną Deklarację w Sprawie Półwyspu Koreańskiego. Również w deklaracjach przewodniczącego spotkania ministrów spraw zagranicznych „ASEAN+3” (to jest 9 państw ASEAN-u plus Chiny, Japonia i Republika Korei — red.) z dnia 26 lipca i przewodniczącego spotkania ministrów spraw zagranicznych Regionalnego Forum ASEAN-u z dnia 27 lipca powitano z satysfakcją szczyt koreański, wyrażono satysfakcję z doprowadzenia do niego i udzielono poparcia przyjętej na nim *Wspólnej Deklaracji*. Ponadto przewodniczący „szczytu milenijnego” ONZ w Nowym Jorku ogłosił 6 września specjalną deklarację popierającą Szczyt Południe — Północ, a także dalsze kroki obu stron po nim. W moim przekonaniu wsparcie przez ONZ rozwoju stosunków między obydwojoma państwami koreańskimi jest bardzo ważnym czynnikiem. Możemy zatem powiedzieć, że wspólnota międzynarodowa traktuje wyniki Szczytu Południe — Północ nie tylko jako sprawę ich stosunków dwustronnych, lecz także jako sprawę istotną dla utrwalenia pokoju i rozwoju współpracy w świecie.

[...] Sądzę, że historyczny Szczyt Południe — Północ mógł odbyć się nie tylko dzięki przyjętej przez mój rząd polityce pojednania i współpracy wobec Północy, lecz również dzięki tak szerokiemu poparciu dla niej ze strony społeczności międzynarodowej. Oczekujemy wszyscy, że w nowym tysiącleciu nastanie pokój i nastąpi wspólny rozwój ludzkości. Po niedawnym szczycie sytuacja na Półwyspie Koreańskim i w jego regionie szybko się zmienia właśnie w tym kierunku. W związku z tym bardzo proszę o dalsze wspieranie naszych wysiłków, zmierzających do utrwalenia pokoju na Półwyspie Koreańskim. Możemy na nie liczyć ze strony rządu polskiego, z którym rozwinęliśmy współpracę w wielu dziedzinach od momentu nawiązania stosunków dyplomatycznych w roku 1989, lecz chcielibyśmy ją też mieć ze strony inteligencji, której Państwo są przedstawicielami, oraz ze strony narodu polskiego.

WSPÓLNA DEKLARACJA POŁUDNIA I PÓŁNOCY

Zgodnie ze szczytnym pragnieniem całego narodu pragnącego pokojowego zjednoczenia kraju, Prezydent Republiki Korei Kim Dae-jung i Przewodniczący Narodowej Komisji Obrony Koreańskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej Kim Jong-il odbyli historyczne spotkanie i rozmowy na szczycie w Pyongyangu w dniach 13-15 czerwca 2000 roku.

Przywódcy Południa i Północy, uznając że spotkanie to i rozmowy na szczycie miały wielkie znaczenie dla pogłębienia wzajemnego zrozumienia, rozwoju stosunków między Południem i Północą jak też zrealizowania pokojowego zjednoczenia, deklarują co następuje:

1. Południe i Północ zgodziły się rozwiązywać kwestię zjednoczenia niezależnie i przez wspólne wysiłki narodu koreańskiego, suwerena swojego kraju.
2. Co dotyczy osiągnięcia zjednoczenia, zgodziliśmy się, że istnieje wspólny element łączący koncepcję konfederacji przyjmowanej na Południu i luźnej formy federacji, jako formuły Północy. Południe i Północ zgodziły się działać na rzecz zjednoczenia w tym kierunku.
3. Południe i Północ zgodziły się rozwiązywać bez odkładania sprawy humanitarne takie jak wymianę wizyt członków rozdzielonych rodzin oraz krewnych poczynając od 15 sierpnia, narodowego Dnia Wyzwolenia, jak też problem uwolnienia komunistów odbywających kary więzienia na Południu (chodzi tu głównie o agentów nasyłanych z Północy — red.).
4. Południe i Północ zgodziły się umacniać wzajemne zaufanie przez promowanie zrównoważonego rozwoju narodowej gospodarki przez współpracę gospodarczą i przez stymulowanie współpracy oraz wymiany w dziedzinie życia obywatelskiego, kultury, sportu, ochrony zdrowia, środowiska i we wszystkich innych sferach.
5. Południe i Północ zgodziły się na kontynuowanie dialogu między odpowiednimi organami państwowymi w niedalekiej przyszłości dla sprawnego i szybkiego realizowania tego porozumienia.

Prezydent Kim Dae-jung serdecznie zaprosił Przewodniczącego Narodowej komisji Obrony Kim Jong-ila do złożenia wizyty w Seulu w odpowiednim terminie.

Kim Dae-jung
Prezydent
Republiki Korei

Kim Jong-il
Przewodniczący
Narodowej Komisji Obrony KRLD

15 czerwca 2000 roku, Pyongyang

(Tłumaczenie z angielskiego: redakcja).